

Åtgärdsaccelerator Hanöbukten

Förstudie

Samverkan för
Hanöbukten

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Problembild och fokusområden

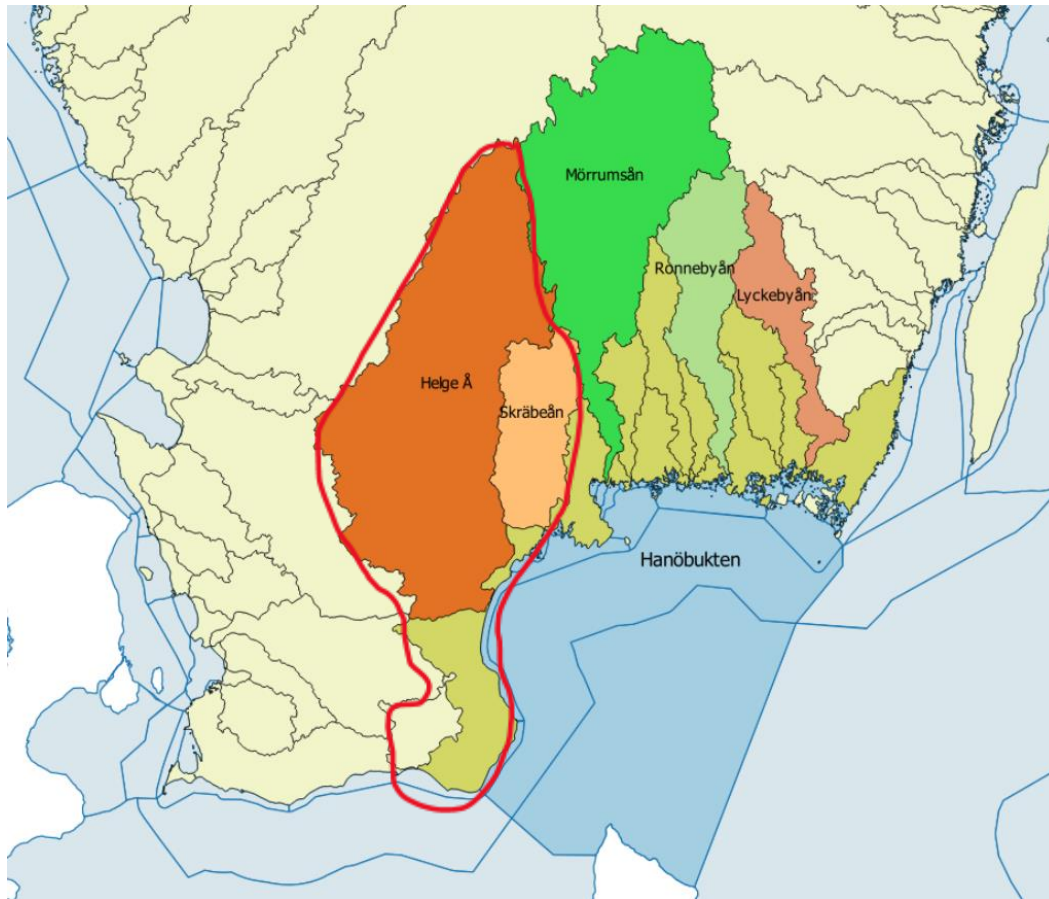
- läckage av **näringsämnen** (kväve och fosfor) samt **andra skadliga ämnen** och partiklar (brunifiering, metaller, bekämpningsmedel mm.).
- de flesta vattendrag är starkt påverkade av mänsklig aktivitet vilket påverkar **fiskarnas vandringsmöjligheter** (vandringshinder) och **vattendragens resiliens mot rådande klimatförändringar** (torka och översvämningar påverkar fiskarnas möjlighet att leka och leva i vattendragen).
- våtmarker, åkermark och skogsmark är utdikade vilket påverkar den **vattenhållande förmågan i landskapet och vattenflödet i vattendragen** samt den **biologiska mångfalden**.
- tillgängligheten för allmänheten är på många ställen begränsade och vattendragen kan inte nås för **rekreation och friluftsliv**.

Detta projekt fokuserar på åtgärder i landskapet och hur fler åtgärder kan genereras och är avgränsat till situationen på land och inte i havet. Orsaker och anledningar bakom problembilden kommer inte att studeras.

Projektområdet

Stora delar av Hanöbuktens avrinningsområde
Alla vattendrag från Nybroån i sydväst till Skräbeån i nordost

Mål med förstudien

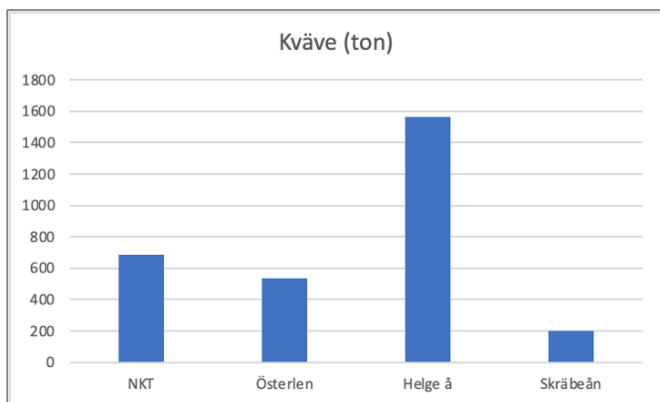
- 1) Nuläget i vattendragen
- 2) Hur regionen idag är organiserad och bedriver åtgärdsarbete
- 3) Behovet av support, stöttning och erfarenhetsöverföring
- 4) Tankar kring en Åtgärdsaccelerator

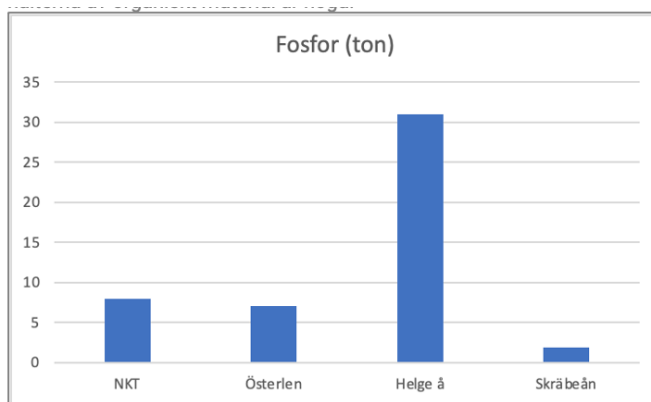
Nuläget i vattendragen

Område	Status	Arbete för att kartlägga status
Status i vattendragen	Statusen i vattendragen är långt ifrån bra. Många olika parametrar kartläggs regelbundet inom ramen för de recipientkontroller som utförts under lång tid. Kraven i EU:s vattendirektiv nås inte, respektive vattendrag har otillfredsställande status och bidrar till den negativa situationen i Hanöbukten.	I projektområdet finns en lång historik av omfattande recipientkontroll. Det finns ett ansvar för recipientkontrollerna och de utförs regelbundet av en certifierad aktör. Resultat sammanställs årligen på ett föredömligt sätt som går att kommunicera och förmedla och trender redovisas.
Status på fisk	Vissa arter har försvunnit, andra minskar i antal. Livsmiljöerna är påverkade av mänsklig aktivitet och vandringshinder begränsar utredningsmöjligheterna.	Då det inte finns ett heltäckande upplägg för att kartlägga fiskens situation bedöms området som otillfredsställande.
Rekreationsmöjligheter	Många vattendrag är otillgängliga pga. växtlighet, stängsel mm.	Det finns inga organiserade mätningar och kartläggningar eller verktyg inom detta område.

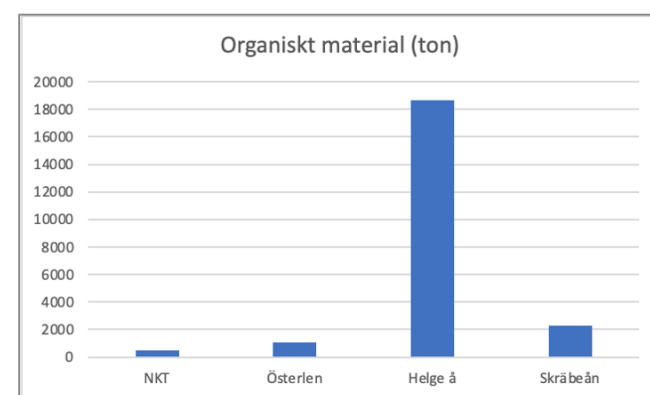
Trafikljusbedömningen är en subjektiv bedömning av utförarna av förstudien baserat på den information som finns tillgänglig. Grön färg = tillfredsställande, gul färg = otillfredsställande och röd färg = dåligt.

Årlig kvävetransport till havet från respektive avrinningsområde.

Årlig fosfortransport till havet från respektive avrinningsområde.

Årlig transport av organiskt material till havet från respektive avrinningsområde.

Hur regionen idag är organiserad och bedriver åtgärdsarbete

Område	Status
Organisation/aktörer	Vattenvårdsarbetet bedrivs framförallt av vattenråden och fiskevårdsområdesföreningar/fiskevårdsföreningar. Det saknas samordning och samverkan mellan dessa båda aktörer. Alla medlemskommuner är inte med och bidrar ekonomiskt och resursmässigt till åtgärdsarbetet. Nätverk, erfarenhetsutbyte och regional samordning saknas.
Åtgärdssamordnare	Det saknas åtgärdssamordnare i vissa vattenråd. I fiskevårdsområdesföreningar/fiskevårdsföreningar finns inga uttalade åtgärdssamordnare.
Åtgärder/åtgärdsplan	. Det finns goda exempel på analyser som tar ett helhetsgrepp om ett större område (avrinningsområde eller delar av ett avrinningsområde). Det kvarstår dock mycket utvecklingsarbete kring metoder och verktyg för att få bättre underlag kring det totala åtgärdsbehovet.

Trafikljusbedömningen är en subjektiv bedömning av utförarna av förstudien baserat på den information som finns tillgänglig. Grön färg = tillfredställande, gul färg = otillfredsställande och röd färg = dåligt

Supportbehovet

- Markägardialogen
- Resurser
- Nätverk och erfarenhetsutbyte
- Ekonomin
- Trånga sektorer – konsulter, entreprenörer, anläggningsperioder
- Helhetsgrepp och kartläggning av åtgärdsbehov

Tankar kring en Åtgärdsaccelerator

Modul A
Vattendragsspecifikt
engagemang

- Dialogmöten vattenråd
- Greppa Näringen och andra idéuppstarter från konsulter

Markägare

Kustråd, Inlandsråd & Fiskevårdsföreningar

Finansiering

Åtgärdssamordning
& recipientkontroll
Vattenråd/Kommun

Åtgärder

Befintliga lokala åtgärdsorganisationer

Modul B
Finansiering

Modul C
Vattencentrum - Regionalt resurscentrum

Kompletterande
finansiering

- Fiskevårdsföreningar
- Klimatkompenserande företag (ekologisk kompensation)
- Filantroper
- Etc.

Åtgärdsfond

Samordning och samarbete

- Nätverk för aktörer
- Entreprenörer och projektörer
- Fler typer av åtgärder – klimatåtgärder, dränering och markavvattning
- Fiskevårdsstrategier
- Uppföljning och utvärdering
- Erfarenhetsöverföring och återföring
- Metoder för kartläggning av åtgärdsbehov (avrinningsområdesvisa analyser "rätt åtgärd på rätt plats" och "totala åtgärdsbehovet" mm.)
- Etc.

Samverkan för
Hanöbukten

Olika steg framöver för fortsättning av projektet

1) Projektidé

Har arbetats fram inom ramen för den befintliga verksamheten som bedrivs av Samverkan för Hanöbukten och finansieras av Sparbanken Skåne. [KLART]

2) Förstudie

Identifiera aktörer, informera och diskutera projektidén med befintliga åtgärdsorganisationer och aktörer, beskriva hur Åtgärdsacceleratoren skulle kunna etableras, organiseras och arbeta i framtiden. Finansieras av Leader Östra Skåne. [PÅGÅR okt 2023-aug 2024]

3) Projektuppbyggnad/organisationsetablering

Kommunal medfinansiering till tjänster i det Regionala resurscentrumet
Stegvis uppbyggnad genom att etablera och lansera de olika modulerna A – C
Hitta olika finansiella lösningar [2024/2025]

4) Från projekt till verksamhet

Projektet blir varaktiga verksamheter [2025 ->]

